

Παπαρουσιώτικοι αντίλαλοι

Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου Παπαρουσιωτών Ευρυτανίας
Γραφεία: Κυκλάδων 86 Πετρούπολη 13231
Αρ. φύλλου 9 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2008

Γιορτή του Συλλόγου στις 16 Αυγούστου 2008

Ευρυτανία δεν είναι μόνο το Καρπενήσι και 3-4 γνωστές τοποθεσίες. Είναι και το κάθε χωριό που θέλει να δηλώσει "παρών" στο σήμερα του τόπου, να φωνάξει ότι υπάρχει, να δείξει ότι μπορεί να κερδίσει το στοίχημα του αύριο. **Το Σάββατο στις 16 Αυγούστου στις 8.00 το βράδυ σας περιμένουμε όλους στην καθιερωμένη γιορτή του Συλλόγου μας στο Παπαρούσι.** Την γιορτή θα συνοδεύει ζωντανή μουσική με το παραδοσιακό μουσικό συγκρότημα του **Μιχάλη Μιχόπουλου**. **Το πρόγραμμα θα έχει δημοτικά και λαϊκά τραγούδια. Η γιορτή θα περιλαμβάνει διαγωνισμό παραδοσιακού τραγουδιού και ο νικητής θα βραβευθεί με χρηματικό έπαθλο.** Καλούνται όσοι είναι καλλίφωνοι και θέλουν να βοηθήσουν στην διατήρηση της μουσικής μας παράδοσης να δηλώσουν συμμετοχή στο 6936179981 **μέχρι την 1 Αυγούστου.**

Ευεργέτες του Συλλόγου

Στο δύσκολο έργο του Συλλόγου για αναζωογόνηση του χωριού μας, ανεκτίμητη είναι η χρηματική προσφορά μερικών συγχωριανών μας, **οι οποίοι με τις δωρεές τους βοηθούν τον Σύλλογο να ξεπεράσει τις οικονομικές του δυσκολίες και να προχωρήσει τους σκοπούς του.** Είναι υποχρέωσή μας να μνημονεύσουμε τα ονόματα των δωρητών, οι οποίοι θεωρούνται αυτοδίκαια ευεργέτες του Συλλόγου, αφενός **για να τους ευχαριστήσουμε θερμά** και αφετέρου **για να αποτελέσουν παράδειγμα προσφοράς στο χωριό μας για όλους τους υπόλοιπους.**

Τα ονόματα των ευεργετών είναι τα εξής:

1. Κατεργάρης Γιώργος και Γιαννούλα 2.000\$
2. Ντανάς Βαγγέλης 1.700\$
3. Ντανάς Ν. Κων/νος 1.100€
4. Μπαλατσιάς Δημήτρης και Αγγελική 800€
5. Παπαζέκος Νικόλαος και Λεμονιά 650€
6. Μπαλατσιάς Κλεομένης 500€
7. Γκούβα Γεωργία 400€
8. Καλύβας Βασίλης 800\$
9. Χαραλαμπίης Αποστόλης και Μαρία 600\$
10. Νικολακόπουλος Γιώργος 500\$
11. Καραγκούνης Νικόλαος 300\$
12. Συμπληρώνουμε και τα 400\$ περίπου που σταδιακά προσέφερε με μεγάλη προθυμία στο Σύλλογο ο κ. **Μανδραγώνης Γιώργος** τα δύο τελευταία έτη. Θα επενθυμίσουμε ότι στο παρελθόν βοήθησε τα μέγιστα με την προσφορά του ύψους **100.000 δρχ.** για να επισκευασθεί τότε ως ένα βαθμό "το σπίτι του παπά" και να μην πέσει.

Αν από έλλειψη ενημέρωσης ή αμέλειά μας λησμονήθηκε κάποιος ευεργέτης παρακαλούμε να μας ενημερώσετε.

Βλασοπούλου Αγγελική, Ταμίας

Νέες ελπίδες για το Βασίλη

Ο χωριανός μας **Βασίλης Φούσιας**, γιος της **Σοφίας Κοκορώνη** ήταν 16 1/2 ετών όταν παίζοντας στην αυλή του σχολείου το παιχνίδι "μακριά γαϊδούρα" **δέχτηκε χτύπημα με τον αγώνα στον αυχένα του από συμμαθητή του που πέρασε πάνω του και του έσπασε τελικά τον αυχένα.** Αμέσως έπεσε κάτω μούδιασμένος μη μπορώντας να περπατήσει

ξανά. Στον τρομερό αγώνα ζωής που έκανε στη συνέχεια δεν κατόρθωσε να γίνει καλά.

Νέες ελπίδες παρουσιάστηκαν για τον Βασίλη με την μέθοδο της **εμφύτευσης βλαστοκυττάρων.** Για την υλοποίηση αυτής της προσπάθειας απαιτήθηκε το ποσό των **10.000€.** Το πρόγραμμα είχε ως εξής: Στις **5 Μαΐου** πάρθηκε στην Κολωνία της Γερ-

μανίας μυελός από το κόκκαλο που άμεσα στάλθηκε στην Αγγλία για να γίνει επεξεργασία βλαστοκυττάρων εκεί. Το υλικό αυτό μετατράπηκε σε αρχέγονα βλαστοκύτταρα και στις **8 Μαΐου** στάλθηκε πίσω στη Γερμανία χωρίς καθυστέρηση και την ίδια μέρα εμφυτεύτηκε στον αυχένα του Βασίλη. Μετά, στις 11 Μαΐου επέστρεψε και συνεχίζει φυσικοθεραπείες. **Τα αποτελέσματα στην υγεία του Βασίλη θα φανούν σε 3 μήνες.**

Συνέχεια στην 2η σελ.

Η ταμίας του Συλλόγου Βλασοπούλου Αγγελική με τον Βασίλη Φούσια και τη μητέρα του Σοφία Κοκορώνη.

Να σώσουμε τα δάση της Ευρυτανίας

Γράφει ο Τσιουγκρής Σεραφείμ, Πρόεδρος του Δ.Δ. Καλεσμένου

Συγκλονισμένοι, παρακολουθήσαμε όλοι οι Έλληνες, τον πύρινο όλεθρο να κατακαίγει ανθρώπους, περιουσίες και το πολύτιμο δασικό πλούτο της χώρας μας.

Στιγμές μοναδικές που θα μείνουν ανεξίτηλα χαραγμένες στην μνήμη μας. Ειδικά για τους πυροσβέστες, μόνιμους, εθελοντές και εποχικούς, ήταν στιγμές που είναι σίγουρο ότι ποτέ δεν θα μπορούσε να ξεχάσουνε. **Ήμουν και εγώ ένας από αυτούς με την ιδιότητα που έχω εδώ και εννιά χρόνια**

ως εθελοντής πυροσβέστης. Έζησα στιγμές που μέχρι τότε, μέχρι και το καλοκαίρι του 2007, δεν φανταζόμουν ότι θα ζούσα.

Εννέα περίπου μήνες μετά και με το χρόνο να έχει βοηθήσει αρκετά για να δούμε πιο ψύχραιμα την όλη κατάσταση που είχε διαμορφωθεί πέρυσι το καλοκαίρι, ας κάνουμε ένα απολογισμό και ας δούμε τι πρέπει να γίνει ώστε να αποτρέψουμε ανάλογες καταστάσεις, στο μέτρο του εφικτού. Όλος ο

Συνέχεια στην 2η σελ.

Όταν βοηθάς και συμμετέχεις στο Σύλλογο προσφέρεις και τιμάς τον τόπο σου και το χωριό σου.

Νέες ελπίδες για το Βασίλη

Συνέχεια απ' την 1η σελ.

Το ποσοστό επιτυχίας της εγχείρησης ανέρχεται σε 80%. **Επειδή όμως δεν μαζεύτηκε το ποσό των 10.000€ που απαιτήθηκε, ο Βασίλης θέλησε να γνωστοποιήσει μέσω της εφημερίδας μας την προσπάθειά του για την θεραπεία του.**

Στο άρθρο 2, παρ. 5 του νέου καταστατικού του Συλλόγου καταγράφεται ως σκοπός του Συλλόγου «η παροχή κάθε δυνατής υλικής υποστήριξης προς τα μέλη που έχουν ανάγκη λόγω ασθένειας ή αναπηρίας».

Ο Σύλλογός μας προσέφερε αρχικά το ποσό των 550€ και παρακα-

λείται όποιος άλλος έχει τη δυνατότητα να **μεγιστοποιήσει την βοήθεια προς τον Βασίλη.**

Ο λογαριασμός του Βασίλη στην **Εθνική Τράπεζα είναι 067/365458-38.** Τα τηλέφωνα του είναι: **210-7784242 & 6974048193.**

Η διεύθυνσή του είναι: **Ν. Ζέρβα 7 Τ.Κ. 15771 Ζωγράφου**

Ο Δήμος Αγράφων, η Πανευρωπαϊκή Ένωση και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών και Ερευνών (ΕΥΚΕΣΕ) ανακοινώνουν ότι στις 8, 9 και 10 Αυγούστου 2008 προγραμματίζεται στα Άγραφα η διεξαγωγή επιστημονικού συνεδρίου με θέμα: **“Τα Άγραφα στη διαδρομή της Ιστορίας”.**

Να σώσουμε τα δάση της Ευρυτανίας

Συνέχεια απ' την 1η σελ.

Χειμώνας πέρυσι ήταν ιδιαίτερα άνυδρος, οι βροχές και τα χιόνια ήταν ελάχιστα και ως εκ τούτου γνωρίζαμε από πριν ότι θα ήταν δύσκολα τα πράγματα από πλευράς καιρικών συνθηκών. Να διευκρινίσω εδώ, ότι η ιδιότητα του θελοντή πυροσβεστή δεν με εμποδίζει να δω ψύχραιμα & αντικειμενικά τι πήγε λάθος πέρυσι. **Ο σχεδιασμός από το Πυροσβεστικό Σώμα ήταν αυτός που έπρεπε.** Δεν δέχομαι σε καμιά περίπτωση αυτό που κατά κόρον ακούστηκε ότι το Πυροσβεστικό Σώμα δεν ήταν προετοιμασμένο για την αντιπυρική περίοδο.

Είναι γεγονός ότι **υπάρχουν τεράστια κενά σε έμψυχο υλικό στο Σώμα.** Η υπάρχουσα δύναμη έχει τη δυνατότητα να αντεπεξέλθει σε συνθήκες που αγγίζουν τα όρια του λογικού και όχι φαινόμενα τέτοιας έντασης όπως τα περσινά. Εποχικοί & εθελοντές πυροσβέστες 7.000 περίπου και μόνιμοι άλλοι 10.000 ήμασταν έτοιμοι από τις αρχές Μαΐου να αντιμετωπίσουμε ένα λογικό αριθμό δασικών πυρκαγιών όπως κάθε χρόνο. **Στις δύσκολες μέρες του Ιουλίου και του Αυγούστου είχαμε φτάσει να έχουμε μέχρι και 193 δασικές πυρκαγιές σε μια μέρα με θερμοκρασίες που άγγιζαν τους 42ο C και ανέμους που έφταναν τα 9 μποφόρ.** Αυτές οι καιρικές συνθήκες επικρατούσαν στο Ν. Ηλείας όταν είχαμε την έναρξη εννέα δασικών πυρκαγιών τον Αύγουστο που μας πέρασε, όχι μόνο στο συγκεκριμένο νομό αλλά σε όλη την Ελλάδα.

Τα δάση μας έχουν εγκαταλειφθεί και η καύσιμη ύλη που έχει συσσωρευτεί αποτελεί τον ιδανικό συνδυασμό για να έχουμε ανάλογα φαινόμενα όπως πέρυσι. Οι φωτιές πια έχουν την ένταση καταγίδας, και καίνε ανεξέλεγκτα για μέρες, έχουν ξεχωριστά χαρακτηριστικά και είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν. **Το έχω ξαναπεί ότι και 50.000 πυροσβέστες να είχαμε πέρυσι λίγα πράγματα θα καταφέραμε.** Εκείνο που πρέπει να γίνει και να γίνει άμεσα είναι να στραφούμε σε μια λέξη που σε πολλούς ακούγεται περιεργή. **ΣΤΟΝ**

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ. Το κάθε χωριό, ο κάθε δήμος θα πρέπει να οργανώσει **εθελοντικά πυροσβεστικά κλιμάκια που θα ανήκουν στο Πυροσβεστικό Σώμα και τα οποία θα μπορούν με μικρά οχήματα να επέμβουν άμεσα όποτε χρειαστεί.**

Σκεφτείτε πόσο χρόνο θα κάνουν τα πυροσβεστικά οχήματα να έρθουν από την κεντρική Πυροσβεστική Υπηρεσία Καρπενησίου σε περίπτωση πυρκαγιάς στη Γρανίτσα ή σε κάποιο άλλο μακρινό χωριό της Ευρυτανίας. Το ίδιο βέβαια συμβαίνει σε όλους τους νομούς της Ελλάδας. Οι πυρο-

σβεστικοί σταθμοί, όπως και τα κλιμάκια δεν επαρκούν. **Οι νέοι άνθρωποι και οι μεγαλύτεροι βέβαια που ζουν μόνιμα σε κάποιο χωριό θα πρέπει να εκπαιδευτούν από αξιωματικούς του πυροσβεστικού Σώματος να αποκτήσουν την ιδιότητα του Εθελοντή Πυροσβεστή και να είναι έτοιμοι όταν συμβεί ένα συμβάν πυρκαγιάς ή παροχή βοήθειας, εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο.**

Στις διακοπές μας ακόμη θα πρέπει να έχουμε αυξημένη την προσοχή μας και **οτιδήποτε αντιληφθούμε να καλούμε άμεσα το 199, ακόμη και αν δεν είμαστε σίγουροι ότι όντως υπάρχει πυρκαγιά.** Τα πανέμορφα δάση της Ευρυτανίας δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να έχουν την τύχη άλλων δασών. Η κινητοποίηση που έγινε πέρυσι με περιπολίες και αυξημένο το ενδιαφέρον των κατοίκων της Ευρυτανίας έγινε όταν όλη η Ελλάδα καίγεται. Αυτή η λογική πρέπει να αλλάξει. **Μόνοι μας ας πάρουμε την τύχη των δασών στα χέρια μας.** Να αντιληφθούμε ότι από εδώ και στο εξής **θα είμαστε σε διαρκή πόλεμο με τα ακραία καιρικά φαινόμενα και το κράτος από μόνο του δεν αρ-**

κεί.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι και φέτος θα έχουμε ένα δύσκολο καλοκαίρι. Ας κάνουμε μερικά απλά πράγματα να προφυλάξουμε το δάσος.

1. Δεν πετάμε σκουπίδια στο δάσος
2. Προσέχουμε τα τσιγάρα
3. Καθαρίζουμε τον χώρο γύρω από τα σπίτια μας και αποφεύγουμε να καίμε ξερά χόρτα
4. Σε περίπτωση που αντιληφθούμε πυρκαγιά καλούμε το 199 και μετακινούμαστε στο σημείο μήπως και μπορέσουμε να βοηθήσουμε με γνώμονα πάντα την προσωπική μας ασφάλεια.
5. Όταν καλούμε το 199 τους αναφέρουμε το συμβάν με καθαρές λέξεις, ψύχραιμα και χωρίς δισύνη π.χ. είμαι στο τάδε σημείο, βλέπω έντονο καπνό εκεί, επίσης βλέπω φλόγες, υπάρχει ή όχι δρόμος και δίνουμε οτιδήποτε πληροφορία μας ζητηθεί ώστε να επικοινωνήσει το κέντρο της Πυροσβεστικής μαζί μας αν χρειασθεί. **Σε περίπτωση εκκένωσης μιας περιοχής εφαρμόζουμε πιστά τις οδηγίες των αρμοδίων αρχών και δεν κινούμαστε αυτόνομα.**

Αυτές είναι μερικές απλές συμβουλές για τη δύσκολη ώρα μιας πυρκαγιάς. Θα πρέπει να δούμε σοβαρά την ίδρυση Εθελοντικών Πυροσβεστικών Κλιμακίων, τα οποία θα τελούν υπό την αιγίδα του Πυροσβεστικού Σώματος. Η διαχείριση του συμβάντος να γίνεται αποκλειστικά και μόνο από το συντονιστικό κέντρο της Πυροσβεστικής (199) και από τους αξιωματικούς της και οι εμπλεκόμενοι εθελοντές να είναι του Πυροσβεστικού Σώματος που φέρουν την ιδιότητα του εθελοντή πυροσβεστή, άρα είναι εκπαιδευμένοι και φέρουν τον απαραίτητο εξοπλισμό.

Όλα όσα αναφέραμε αποσκοπούν στο να προφυλάξουν τις ζωές μας και τα δάση μας από καταστροφικές πυρκαγιές που είναι σίγουρο ότι θα έχουμε στο όχι και τόσο μακρινό μέλλον. **Η κάθε φωτιά ελέγχεται και δεν γίνεται ανεξέλεγκτη αν την «πιάσουμε» στα πρώτα λεπτά της ώρας.** Αν ήμασταν οργανωμένοι πέρυσι σε τοπικό επίπεδο όπου η κάθε κοινότητα, Δήμος ή Δημοτικό διαμέρισμα είχε το πυροσβεστικό του κλιμάκιο με ένα υδροφόρο όχημα ίσως γλιτώναμε κάπως σπίτια, δάση και ανθρώπινες ζωές ακόμη.

Ας κάνουμε κάτι σύντομα για να μη φτάσουμε να κλαίμε πάλι πάνω από τις στάχτες.

Παπαρουσιώτικοι αντίλαλοι

Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου
Παπαρουσιωτών Ευρυτανίας
Ιδιοκτήτης: Σύλλογος Παπαρουσιωτών
Ευρυτανίας “Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ”
Εκδότης - Δ/τής: Βλασόπουλος Παν.
Κυκλάδων 86 Πετρούπολη 13231 τηλ.: 210-5018876
Επιμέλεια ύλης: Το Δ.Σ.
Ηλεκτρονική Σχεδίαση - Εκτύπωση:
Εκδόσεις-Γραφικές τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον
Τηλ.-fax: 210-2619003 & 210-2619696
e-mail:karpouzi@otenet.gr

Στο Τρίδενδρο, χωριό των Αγράφων, θα λειτουργήσει τη νέα σχολική χρονιά μονοθέσιο δημοτικό σχολείο με 5 παιδιά.

Στο Παπαρούσι έχουμε ήδη 2 νήπια. Ελπίζουμε να αυξηθούν και να βρεθούμε στην ανάγκη να επισκευάσουμε πάλι το σχολείο.

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Εσώρουχα - Καλτσόν - Κάλτσες
Νυχτικά - Πιτζάμες - Εποχικά είδη
Αθ. Καρπενησιώτη 14 Καρπενήσι
Τηλέφωνο & fax: 22370-80650

Καταθέσεις λογαριασμών: Στην Ε.Ε. GR59 0110 1830 0000 1833 7906 574 ETHN GRAA
Στην Αμερική και Αυστραλία ETHN GRAA - 183/379065-74   **Στην Ελλάδα: Εθνική 183/379065-74**

Το μεγάλο πρόβλημα της ασφαλτόστρωσης του δρόμου προς το χωριό μας

Για τον κύριο δρόμο επικοινωνίας του χωριού με τα άλλα μέρη μήκους 12 km ζητήσαμε περαιτέρω πληροφορίες από τη Νομαρχία όπου μας ανέφεραν τα εξής: **Το έργο είναι εγκεκριμένο με προϋπολογισμό 1.500.000€.** Η σύμβαση που υπογράφηκε είναι ύψους 1.093.000€. Η αιτούμενη πίστωση για το 2008 ήταν ύψους 600.000€. Οι αιτούμενες πιστώσεις για τα επόμενα έτη είναι ύψους 493.000€. Το έργο έχει δημοπρατηθεί από τον εργολάβο κ.Κλειτσά. **Τα χρήματα που είχαν προϋπολογισθεί δεν τοποθετήθηκαν ποτέ στο έργο και πήγαν πίσω στην περιφέρεια η οποία στη συνέχεια τα δίδει στους άλλους νομούς.**

Παραθέτουμε τα στοιχεία για να γνωρίζεις την πραγματικότητα ο καθένας μας και ας σκεφτεί ό,τι θέλει, αλλά και να προβληματιστεί γιατί δεν μας υπολογίζουν στα προγράμματά τους οι αρμόδιοι. **Πρέπει να βρούμε λύση στο κύριο πρόβλημα του χωριού μας και να κατανοήσουμε ότι θα πρέπει να συνεννοηθούμε, να ενωθούμε και να δημιουργήσουμε σιγά-σιγά το νέο χωριό.** Ανακοινώθηκαν τόσα προγράμματα και άλλα χωριά θα χρηματοδοτηθούν για ξενώνες και γεφύρια για την περαιτέρω τουριστική τους ανάπτυξη και εμείς τίποτε. Στον έντονο προβληματισμό μας για τα έξοδα του πρώτου ξενώνα σκεφτήκαμε να ζητήσουμε βοήθεια από τη Νομαρχία. Σας παραθέτουμε την επιστολή που στάλθηκε **χωρίς μέχρι στιγμής να λάβουμε απάντηση.**

Κύριε Νομάρχη,

Με τις εργασίες για τη διάνοιξη του δρόμου προς το Παπαρούσι για την τελική ασφαλτόστρωσή του και την προτίμηση των ψηφοφόρων του χωριού στον πολιτικό συνδυασμό και την προσωπικότητά σας, ισχυροποιήθηκε μία σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ μας.

Ήδη έχει ξεκινήσει μία δημιουργική πορεία για την αναζωογόνηση του χωριού και της ευρύτερης περιοχής. Παρακολουθούμε επίσης στον ευρυτανικό τύπο τη μεγάλη προσπάθεια για στήριξη και ανάπτυξη γνωστών περιοχών της Ευρυτανίας. Σε αυτήν την ανάπτυξη πρέπει να έχουν κομμάτι προσφοράς και τα μικρότερα χωριά, όπως το Παπαρούσι, που εγκαταλελειμμένα από τους κατοίκους τους λησμονούνται και από τους ανθρώπους που παίρνουν αποφάσεις. Και η ελπίδα όσων ονειρεύονται επιστροφή σε αυτά γίνεται μακρινή και σιγά-σιγά ουτοπική.

Θέλουμε να σας ενημερώσουμε ότι πολλοί χωριανοί και μη, ενδιαφέρονται για το Παπαρούσι. Ήδη έχουμε ξεκινήσει την δημιουργία ενός πρώτου ξενώνα. Φροντίζουμε επίσης και τα μικρότερα χωριά, όπως τα πολιτιστικά μνημεία που έχουν απομείνει όπως τα 2 πέτρινα τοξωτά γεφύρια και τις βρύσες του.

Και ενώ είχαμε ετοιμάσει ό,τι μας είχε ζητηθεί από το Δήμο Καρπενησίου μας λησμόνησαν όλοι. Μας λυπεί το γεγονός αυτό. Δεν θέλουμε όμως να απελπιστούμε.

Ζητούμε από εσάς αυτή τη στιγμή να δείξετε το ενδιαφέρον σας για το χωριό μας προσφέροντας έστω και κάποιο χρηματικό ποσό για τη στήριξη των προσπαθειών μας στο δύσβατο εκείνο μέρος. Θα αξιοποιηθεί με τον καλύτερο τρόπο και θα στηρίξει συμπληρωματικά την τεράστια προσπάθεια που καταβάλλεται στην κεντρική και τόσο δύσκολη αυτή περιοχή της Ελλάδας.

Ο σύλλογός μας έχει ήδη θεμελιώσει το κτίριο που του παραχωρήθηκε για ξενώνα και θέλουμε να τοποθετήσουμε τη σκεπή. Το κόστος της ανέρχεται στο ποσό των 20.000€ περίπου. Παρακαλούμε να μας βοηθήσετε να μας χορηγηθεί από την Υπηρεσία σας συντομύοντας έτσι την ολοκλήρωση του έργου. Ο πρώτος ξενώνας στο χωριό θα αποτελέσει τη βάση για παραμονή σε αυτό παλαιών κατοίκων και νέων επισκεπτών, αποτελώντας τον πρώτο κρίκο στην αλυσίδα της ανάπτυξης του τόπου.

Επιθυμούμε την ενημέρωση του Νομαρχιακού Συμβουλίου για το αίτημά μας και ευελπιστούμε σε μια θετική απόφαση για το Σύλλογό μας.

Το Δ.Σ.

Παράταση της θητείας του Δ.Σ.

Πραγματοποιήθηκε στις 18-5-2008 έκτακτη γενική συνέλευση του Συλλόγου μας για την έγκριση παράτασης της θητείας των μελών του Δ.Σ. έως ότου εγκριθεί και δημοσιευθεί από το Πρωτοδικείο Αθηνών το νέο, στη δημοτική και τροποποιημένο καταστατικό του Συλλόγου. Υπήρξε η προβλεπόμενη από το καταστατικό απαρτία και **δόθηκε η ευκαιρία να συζητηθούν θέματα του χωριού και να γνωριστούμε καλύτερα μεταξύ μας.** Τα πρακτικά θα δημοσιευθούν στο επόμενο φύλλο λόγω έλλειψης χώρου.

Στις 27-7-2008 θα πραγματοποιηθεί το ετήσιο αντάμωμα της ΟΕΣ στα ιστορικά Άγραφα, στην πλατεία των Αγράφων.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9ο της 29ης Μαρτίου 2008

Στην Πετρούπολη σήμερα, ημέρα Σάββατο και ώρα 6.00, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση για να συζητηθούν τα μέχρι τώρα ανακύψαντα θέματα. Παρόντα μέλη ήταν οι **Βλασόπουλος Παναγιώτης, Ντανά Αθανασία, Βλασοπούλου Αγγελική, Ντανά Ελένη** και απών ο **Γρατσιούνης Γιάννης**. Τον λόγο έλαβε ο Πρόεδρος του Συλλόγου και ενημέρωσε για τα εξής θέματα:

1. Έγινε η κατάθεση της φορολογικής δήλωσης του Συλλόγου στη ΔΟΥ Πετρούπολης ως όφειλε από τον νόμο.

ΕΣΟΔΑ

Συνδρομές	5.048,85€
ΟΠΑΠ	2.000,00€
Λοιπά έσοδα από εκδηλώσεις του Συλλόγου	13.709,45€
Σύνολο	20.758,30€

ΕΞΟΔΑ

Έκδοση ημερολογίων και εφημερίδας	3.177,12€
Λοιπά έξοδα από εκδηλώσεις του Συλλόγου	10.716,60€
Σύνολο	13.893,72€

Χρεωστικό υπόλοιπο ταμείου έως 31-12-2007 6.864,58€

2. Έγινε ενημέρωση για την ανάθεση εκπόνησης σχεδίου των τουαλετών στο Δ. Παπαρούσι και της οικονομικής τους μελέτης. Επίσης για την οικονομική μελέτη συντήρησης των γεφυριών και προώθησής της στο Υπουργείο Πολιτισμού. Ο κ. Λάμπας ανέλαβε την εκπόνηση των ανωτέρω εργασιών δωρεάν και το Δ.Σ. ευγνώμων την αποδέχθηκε.

3. Ένεκα του υψηλού κόστους κατασκευής της σκεπής και των τοιχίων του ξενώνα και της δυσκολίας αντιμετώπισής του από τα οικονομικά του Συλλόγου, **αποφασίστηκε η αποστολή επιστολής στον Νομάρχη με αίτημα την οικονομική ενίσχυση των εργασιών.**

4. Για την κάλυψη εξόδων του συγκροτήματος της καλοκαιρινής μουσικής εκδήλωσης στις 16 Αυγ. 2008 στο χωριό μας, αναφέρθηκε από την Εφορο του Δ.Σ. ότι **κατατέθηκε αίτηση χρηματοδότησής της στη ΔΕΠΑΚ του Δήμου Καρπενησίου στις 20 Μαρτίου 2008 και ομόφωνα έγινε αποδεκτή.**

5. Εγκρίνεται η δαπάνη των 50€ για την ετήσια συνδρομή στην εφημερίδα «Ευρυτανικά Νέα». Επίσης η δαπάνη 35,70€ για φωτοτυπίες εγγράφων για Δικηγόρο (αναθεώρηση Καταστατικού) και για την αγορά μίας τετραγώνης σφραγίδας καθώς και η δαπάνη 427,45€ για την έκδοση και αποστολή της εφημερίδας του Συλλόγου στους αποδέκτες της και 30€ συνδρομή για την ΟΕΣ.

6. Συζητήθηκε και **αποφασίστηκε η ανάθεση της πλέον οικονομικής προσφοράς για την αλλαγή της σκεπής και επισκευής των τοιχείων του ξενώνα** σε εργολάβο. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου εξουσιοδοτείται όπως μεριμνήσει και υπογράψει ιδιωτικό συμφωνητικό.

7. Για την ενίσχυση των οικονομικών του Συλλόγου αποφασίστηκε η **κατάθεση αίτησης χρηματοδότησης από την ΟΠΑΠ Α.Ε..** Εξουσιοδοτείται ο Πρόεδρος του Συλλόγου να την καταθέσει.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 10ο της 20ης Απριλίου 2008

Παρόντα μέλη ήταν οι **Βλασόπουλος Παναγιώτης, Ντανά Αθανασία, Βλασοπούλου Αγγελική, Ντανά Ελένη** και απών ο **Γρατσιούνης Γιάννης**.

Έγινε ενημέρωση από τον Πρόεδρο και αποφασίστηκαν τα εξής θέματα:

1. Δωρεά 550€ για μεταμόσχευση βλαστοκυττάρων στην Κολωνία της Γερμανίας στον χωριανό μας **Φούσια Βασίλη**. Αναρτήθηκε επίσης ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του Συλλόγου για την περαιτέρω οικονομική του ενίσχυση.

2. Αποδοχή των εξής δωρεών προς τον Σύλλογο: από τους **Κατεργάρη Γιώργο και Γιαννούλα** 1500\$ για τις εργασίες στον ξενώνα (σπίτι του παπά) και από τον **Παπαζέκο Νικόλαο** 650€ επίσης για τις εργασίες του ξενώνα. Ευχαριστούμε επίσης τους **Καραγκούνη Νικόλαο** (300\$), **Κατεργάρη Γιώργο και Γιαννούλα** (500\$) και **Ντανά Ευάγγελο** (100\$) για τις εισφορές τους στον Σύλλογο.

3. Αποδοχή 500\$ από τους **Νικολακόπουλο Γεώργιο** ως εθελοντική προσφορά για τις τουαλέτες στο Δυτικό Παπαρούσι, μετά από έκκληση του Προέδρου του Συλλόγου στην εφημερίδα για 10 δωρητές-ευεργέτες. Το ΔΣ του Συλλόγου αποδέχεται τις ως άνω προσφορές και τους ευχαριστεί θερμά.

4. Ως προς την επισκευή της σκεπής του ξενώνα **παραλήφθηκαν δύο ακόμα προσφορές και αναβάλλεται η υπογραφή με τον μειοδότη εργολάβο μέχρι να αξιολογηθούν όλες οι προσφορές.**

5. Αποφασίστηκε η **σύγκλιση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης στις 18 Μαΐου 2008** στο κέντρο Άτταλος για παράταση της θητείας του υπάρχοντος ΔΣ μέχρι την έκδοση απόφασης από το Πρωτοδικείο Αθηνών για την τροποποίηση του Καταστατικού. Η δικάσιμος ορίστηκε στις 29 Σεπτεμβρίου του 2008.

6. **Κατατέθηκε αίτηση στον ΟΠΑΠ για χρηματοδότηση.**

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΠΡΑΜΑΤΙΩΤΗ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΡΑΜΑΤΙΩΤΗΣ

25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 165 (ΣΤΑΣΗ ΚΑΨΗ) ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. ΓΡΑΦ.: 210 50 19 520 - 210 50 51 800 FAX
ΚΙΝ. 6978 999620

Μέγας Αθανάσιος

Γράφει η Ιωάννα Κατσούλα

Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 295 μ.Χ. μάλλον από χριστιανούς γονείς. Για τη νεανική του ηλικία δεν γνωρίζουμε πολλά πράγματα. Φαίνεται πως έλαβε φιλοσοφική μόρφωση, περισσότερο όμως ησχολείτο με την Αγ. Γραφή. **Ενωρίς σχετίστηκε με τον Μ. Αντώνιο και ασκήτευε μαζί του.** Όταν εκδηλώθηκε η αίρεση του Αρείου περί το 318, ήταν διάκονος στην Εκκλησία Αλεξανδρείας. Στην Α΄ δε Οικουμενική Σύνοδο που συνήλθε το 325 στη Νίκαια συνόδευε τον επίσκοπο του Αλεξάνδρου. Λόγω δε της μορφώσεως και κυρίως της πίστεώς του αναδείχθηκε το κύριο πρόσωπο της Συνόδου και ο σημαιοφόρος της Ορθοδοξίας. Η φήμη του έτσι διαδόθηκε αμέσως και όταν απέθανε ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας το 328, κλήρος και λαός εξέλεξε τον Αθανάσιο, **καίτοι ήταν μόλις 33 ετών.**

Ως πατριάρχης έδειξε μεγάλη δραστηριότητα. Επισκέφτηκε όλες τις επαρχίες. Βοήθησε τον Φρουμέντιο για τον εκχριστιανισμό της Αβησσυνίας. **Του εκήρυξαν όμως μεγάλο πόλεμο ο Άρειος και οι οπαδοί του. Και τι δεν εσκέπτοντο για να τον συκοφαντήσουν. Επιστράτευσαν όλα τα ψεύδη και τις κακοήθειες.** Ιδού μερικές: ότι επέβαλε εκκλησιαστικό φόρο, χωρίς να γνωρίζει η πολιτεία, ότι επιβουλεύεται τον αυτοκράτορα, ότι ανέτρεψε την αγία τράπεζα και συνέτριψε το Αγ. Ποτήριο, ότι εφάρμοσε τις συστάσεις του αυτοκράτορος Μ. Κωνσταντίνου να δεχθεί τον Άρειο στην Εκκλησία κ.λ.π. Σε όλα αυτά αμυνόταν και αποδείκνυε τις μηχανοραφίες.

Εκεί όμως που γελοιοποίησε τους κατηγορούς του ήταν στη Σύνοδο της Τύρου το 335. **Τον κατηγορήσαν ότι έκοψε το χέρι κάποιου Αρσένιου και με αυτό έκανε μαγείες.** Δυστυχώς για τους κατηγορούς ο Αρσένιος εμφανίστηκε στη σύνοδο με τα δυό του χέρια. Και ο Αθανάσιος τους απάντησε: «Ίδου ο Αρσένιος με τα χέρια του. Μη ζητείτε τρίτο χέρι, διότι δύο μας έδωσε ο Δημιουργός». **Στην ίδια Σύνοδο παρουσίασαν ένα γύναιον, το οποίο εφώναζε ότι θιάσθηκε και διεφθάρη από τον Αθανάσιο.** Αυτή όμως δεν εγνώριζε ούτε κατ' όψιν τον Αθανάσιο, ο οποίος στη Σύνοδο καθόταν σιωπηλός. Σηκώθηκε όμως ο φίλος του Τιμόθεος και λέγει προς τη γυναίκα: «εγώ ήλθα στο σπίτι σου και αμάρτησα μαζί σου;» Και εκείνη δεικνύοντάς τον με αναίδεια και εκλαμβανόντας ότι είναι ο Αθανάσιος του λέγει: «ναι, συ μου πήρες την ηθικήν μου, σύ αμάρτησες επάνω μου». Έτσι οι συκοφάντες γελοιοποιήθηκαν.

Οι διωγμοί όμως συνεχίστηκαν, πολλές φορές απείλησαν να τον φονεύσουν, σύνοδοι αιρετικών τον κατεδίκαναν και τον έδιωξαν από τον θρόνο, ενώ συγχρόνως και επανειλημμένως τον εξόρισαν. Διότι είχαν την επιτηδειότητα να παίρνουν με το μέρος των και αυτούς τους αυτοκράτορες. **Κατά τις περιόδους δε που ο Αθανάσιος ήταν εξόριστος και είχε τοποθετηθεί άλλος πατριάρχης, οι χριστιανοί της Αλεξανδρείας υπέφεραν φοβερές διώξεις, εξορίες ακόμη και θανάτους.**

Όταν ο γνωστός Ιουλιανός ο παραβάτης τον έδιωχνε από το θρόνο του και ο λαός τον αποχαιρετούσε κλαίοντας, τους είπε παρηγορώντας: «κουράγιο αδελφοί μου, συννεφάκι είναι και σύντομα θα περάσει!». **Δηλ. ο Αθανάσιος ήταν πατριάρχης Αλεξανδρείας σαράντα έξι χρόνια, εκ των οποίων τα δέκα έξι τα επέρασε στην εξορία.** Πέντε φορές απομακρύνθηκε από το θρόνο του και εξωρίσθη. Έτσι η πατριαρχία του και η ζωή του ήταν πολυτάραχη.

Ο Αθανάσιος υπήρξε ο γίγας της Ορθοδοξίας, ο μέγας πολέμιος του Αρειανισμού, που όμως πολεμήθηκε αφάνταστα. **Χάρης στο καθαρό μυαλό και τη μόρφωσή του, αλλά και στη θαυματουργό πίστη του, εκράτησε ανέθετο το σωστό δόγμα και εξασφάλισε την ειρήνη στην Εκκλησία.** Υπήρξαν στιγμές κατά τις οποίες ολόκληρος ο χριστιανικός κόσμος φαινόταν αντίθετος προς τον Αθανάσιο, αλλ' αυτός διατηρούσε την πεποίθησή του ακράδαντη, ότι αγωνίζεται για την αλήθεια και δεν κάμφθηκε ποτέ.

Ο Αθανάσιος πίστεψε στην αλήθεια, αγάπησε την αλήθεια, αφοσιώθηκε με πάθος στην αλήθεια και έγινε ο πιο μεγάλος, ο πιο ηρωικός αγωνιστής της αληθείας. Για αυτό θεωρείται από τους Μεγάλους Πατέρες της Εκκλησίας. Διότι εκτός των άλλων διακρίθηκε και ως συγγραφέας. Έγραψε κυρίως αντιαιρετικά, απολογητικά, ερμηνευτικά, ασκητικά και επιστολές.

Απέθανε στις 2 Μαΐου του 373 σε ηλικία 78 ετών.

Άλλες εποχές την μέρα αυτή γινόταν πανηγύρι στο Δυτικό Παπαρούσι.

Αρχαιολογικοί χώροι και τουριστική ανάπτυξη της Ευρυτανίας

Γράφει ο Φαλλής Δημήτριος

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο σήμερα ότι το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, η έρευνα και η φιλοσοφία των προγόνων μας, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη θεμελίωση του παγκόσμιου πολιτισμού και την ιστορική ανέλιξη των λαών. Κι αυτό όχι μονάχα επειδή η Δημοκρατία γεννήθηκε, αυξήθηκε κι εμπεδώθηκε εδώ στον ελλαδικό χώρο, ώστε η Ελλάδα να θεωρείται παγκόσμια το λίκνο της Δημοκρατίας, αλλά επειδή κι αυτή η σύγχρονη τεχνική που έχει φτάσει σήμερα σε ανεξέλεγκτα απ' τον άνθρωπο ύψη, νάχει τις ρίζες της στους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους κι ερευνητές. **Γι' αυτό και σ' οποιοδήποτε σημείο της γης κι αν βρεθούμε κι οποιαδήποτε γλώσσα κι αν μιλάνε κι οποιοδήποτε βαθμό πολιτισμού κι αν φέρουν, είναι βέβαιο πως θα βρούμε χτυπητά τα σημάδια του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.**

Και η Ευρυτανία, η δική μας φτωχή, προβληματική στους τελευταίους αιώνες, μικρή Ευρυτανία, έχει το δικό της μερίδιο στην παγκόσμια αυτή πολιτιστική ανάπτυξη. Και το μερίδιο αυτό δεν είναι καθόλου μικρό ούτε ευκαταφρόνητο. Είναι μεγάλο και θεμελιακό στην όλη ανάπτυξη και πορεία δια μέσου των χιλιετηρίδων. **Η προσφορά όμως αυτή της Ευρυτανίας στην πολιτιστική ανάπτυξη στον ελλαδικό χώρο και στην Ευρώπη γενικότερα, μας είναι τελειώς άγνωστη, επειδή ερευνητικά, ανασκαπτικά και συγγραφικά, παραμένει ως σήμερα ένα ογκώδες θιβλίο σφραγισμένο στα χέρια μας, ή σωστότερα θαμμένο στα σπλάχνα της γης, που φύτεψαν από πάνω του πουρνάρια, κέδρα κι έλατα.** Και δυστυχώς, κανένα ενδιαφέρον και καμιά ουσιαστική προσπάθεια δεν έγινε προς αυτή την κατεύθυνση, ούτε από μας τους Ευρυτάνες, ούτε απ' τη μεριά της πολιτείας.

Αρκούμαστε μονάχα οι πάντες στο να λέμε φτωχό και προβληματικό το Νομό μας. Και ο πληθυσμός του συνεχώς να φεύγει, ώστε κατά την τελευταία απογραφή νάχουμε τη θλιβερή πρωτιά. Κι ο τουρισμός ελάχιστος, κι αυτός με δυσκολίες. Κι εμείς το πολύ – πολύ στις καθημερινές μας συζητήσεις στην Αθήνα ή όπου αλλού βρισκόμαστε και στις σελίδες των περιοδικών μας κι εφημερίδων ν' αυτοκατακευόμαστε να ονομάζουμε τον τόπο μας «Ελβετία της Ελλάδας». **Και νομίζω πως πράγματι ο Νομός μας έχει όλες τις προϋποθέσεις και του πρέπει ένα καλύτερο μέλλον.** Είναι ο πιο πράσινος, ο πιο δασωμένος τόπος της πατρίδας μας με ποσοστό δάσωσης 50%, έναντι μέσου ποσοστού 19% όλης της χώρας. Είναι πράγματι η Ελβετία της Ελλάδας και χωρίς τις φροντίδες μας, τους καλλωπισμούς και τις ωραιопоιήσεις που έχουν τα ελβετικά τοπία. **Αρκεί να μην κακοποιήσουμε στο προσεχές μέλλον με την άναρχη δόμηση το ωραίο αυτό τοπίο.** Μπορεί η Ευρυτανία με το ενδιαφέρον και τη φροντίδα όλων μας να γίνει σύνομα το εθνικό μας πάρκο κι ο τόπος αναψυχής των ανθρώπων της κάθε πόλης, κυρίως της Αθήνας, που αργοπεθαίνουν στη μολυσμένη ατμόσφαιρα, που είναι υποχρεωμένοι να ζουν.

Ακόμα αυτός ο τόπος έχει πανάρχαια ιστορία. Έχει ιστορία απ' τη νεολιθική εποχή που πρωτοκατοικήθηκε. Και η ιστορία του αυτή, είναι πολύ ένδοξη. **Δε θα ήμασταν καθόλου υπερβολικοί αν λέγαμε ότι και η Ευρυτανία έχει τόσο παλιά και τόσο ένδοξη ιστορία όση και τ' άλλα διαμερίσματα της πατρίδας μας.** Σε μερικές περιόδους μάλιστα η ιστορία της, είναι πιο συγκλονιστική και πιο ένδοξη και πιο εθνοσωτήρια. Βέβαια είναι πολύ ελάχιστος ο χρόνος μιας μικρής εισήγησης να μιλήσουμε για όλες τις ιστορικές περιόδους, για τον πολιτισμό που είχε αυτός ο τόπος, τα μεγάλα πο-

λεμικά γεγονότα που συνέβησαν και που άλλαξαν τον ρουό της παγκόσμιας ιστορίας. Πρέπει όμως να τολμήσουμε σήμερα, θα θιξουμε έστω ακροθιγώς, κάποιες μεγάλες στιγμές της ιστορίας μας. Ίσως και γίνει η σπίθα που θ' ανάψει τη φωτιά της αγάπης μας για έρευνα και μάθηση, ώστε να γνωρίσουμε τους προγόνους μας και νάμαστε περήφανοι γι' αυτούς. Διότι, μας υπογραμμίζει κι ο τραγικός ποιητής Ευριπίδης, "όλβιος όστις ιστορίας έσχε μάθησιν". **Πρέπει λοιπόν να γνωρίσουμε τις ρίζες της φυλής μας.** Να παρακολουθήσουμε, όσο μας είναι δυνατό σήμερα, τους αγώνες και τη δύσκολη πορεία των προγόνων μας δια μέσου των χιλιετηρίδων. "Επέστη νυν ο καιρός" να γνωρίσουμε σωστά την εθνική μας ταυτότητα. Δεν θα τη γνωρίσουμε όμως, αν ένας τόπος, όπως η Ευρυτανία, παραμένει ακόμα απείραχτος κι ανέγγιχτος αναγκαστικά κι ερευνητικά. Κι αυτές οι μεγάλες στιγμές που θα θιξουμε στη συνέχεια της εισήγησής μας, μας είναι γνωστές όχι απ' τις ανασκαφές – αφού δεν έγιναν πουθενά – αλλά απ' τους αρχαίους συγγραφείς: Όμηρο, Θουκυδίδη, Παιουσανία, Απολλόδωρο, Λίβιο Τίτο, Πολύβιο, κ.λ.π. Και από τους νεότερους συγγραφείς, όπως: Θ.Χαβέλλα, Γ.Σωτηριάδη, W.SMITH, W.WOODHOUSE, Ν.Πολίτη, Κ.Στεργιόπουλο, Ι. Παπασταύρου, τον ευρυτάνα ιστορικό Π. Βασιλείου και πολλούς άλλους.

Επίσης μας είναι γνωστές απ' τα σιωπηλά σωριασμένα κι αναερευνητά κάστρα, πύργους και θαμμένους οικισμούς στη Βούλπη, στο Παλαιοκάτουνο, στο Μοναστηράκι, στη Τσούκα, στην Πρασιά, στου Κύφου, στα Λεπιανά, στα Φειδιάκια, στο Κλαψί, στους Κορυσάδες, στα Ψιανά, στου Φαννίτου, στα Κοκκάλια και σε πολλές άλλες περιοχές του περιμένου καρτερικά επί πολλούς αιώνες τη συμπόνια μας. Ακόμα μας είναι γνωστές οι θέσεις αυτές, απ' τις χιλιάδες μικροερείματα που βρίσκονται στην επιφάνεια σε κάθε γωνιά της ευρυτανικής γης ή έρχονται τυχαία στην επιφάνεια και συντρίβονται, ξαναθάβονται ή φυγαδεύονται. Τέλος, μας είναι γνωστές απ' την παράδοση του τόπου και του κάθε χωριού. Κι εδώ μιλάμε για παράδοση, δηλ. τη ζωντανή άγραφη ιστορία που μεταφέρεται ως συνδεδετικός κρίκος των γεγονότων από γενιά σε γενιά ως εμάς κι όχι για κάποιο παραμύθι. Η παράδοση – πηγή, που μας αρδεύει ιστορικά και θάλλει ως σήμερα το ελληνικό έθνος. Μιλάμε για "κάποιο γεγονός του συλλογικού παρελθόντος που μεταβιβάζεται και συντηρείται...αν και κάποτε το γεγονός αυτό χάνεται στη νύχτα του χρόνου", όπως πολύ εύστοχα παρατηρεί ο Καντ. Αυτή η παράδοση, αυτή η μνήμη και ζωοποιός γνώση του παρελθόντος αποτελεί για μας – αφού την κοσκινίσουμε και την καθαρίσουμε από υπερβολές – ένα ακόμα θεμέλιο της εισήγησής μας.

Η συνέχεια στο επόμενο φύλλο

Επιστολές που λάβαμε

— Ο Ευάγγελος Ντανάς μας θυμήθηκε και πάλι στέλνοντας μαζί με τις ευχές του και 100 \$ ακόμη.

— Ο Ανδρέας Γουργιώτης μας συγχαίρει και εύχεται σε όλους τους Παπαρουσιώτες καλό Πάσχα και καλή Ανάσταση.

— Ο Κίμων Παπαδόπουλος μας έστειλε νέες διευθύνσεις για την αποστολή της εφημερίδας μας στην Αμερική.

Κοινωνικά

Γάμοι

— Στις 4-5-2008 ο **Αθανάσιος Ντανάς**, γιος του **Ευάγγελου**, νυμφεύθηκε την **Δήμητρα-Αννα το γένος Αναγιάννη** με καταγωγή από το Βόλο. Και οι δύο γεννήθηκαν στην Αμερική. Μετά το γάμο έγινε δεξίωση στο ξενοδοχείο Χίλτον, στο Περλ Ρίβερ της Ν. Υόρκης. Από τους Παπαρουσιώτες παρέστη ο **Κίμων Παπαδόπουλος**.

Θάνατοι

— Στις 22-3-2008 απρόσμενα έχασε τη ζωή του ο Πρόεδρος του Τοπικού Διαμερίσματος Καλεσμένου, **Λάμπρος Κατσούδας**, σε ηλικία 70 ετών. Είχε ταξιδέψει στην Αμερική και νοσηλεύονταν σε ένα από τα μεγαλύτερα νοσοκομεία της Νέας Υόρκης για να υποβληθεί σε εγχείρηση αφαίρεσης πολύποδα. Η εγχείρηση ολοκληρώθηκε ομαλά ωστόσο η μετεγχειρητική κατάσταση απρόσμενα προκάλεσε πιθανόν ανακοπή καρδιάς.

— Στις 23-3-08 η **Φουρνιώτη Αρετή το γένος Αντωνόπουλου**, σύζυγος του **Γ. Φουρνιώτη**, πέθανε στο Γηροκομείο Καρπενησίου. Απέκτησε 1 γιο τον Σπύρο που και αυτός έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 55 ετών.

Αιωνία τους η μνήμη.

Νεκρολογία Κατσούδα Λάμπρου

Απρόσμενα "έφυγε" από κοντά μας, ο Πρόεδρος του Τ.Δ. Καλεσμένου **Λάμπρος Κατσούδας** σε ηλικία 70 ετών. Η είδηση μας ήρθε από την Αμερική όπου είχε πάει για μια εγχείρηση ρουτίνας. Ενώ όλα πήγαν καλά στη φάση της εγχείρησης, οι μετεγχειρητικές επιπλοκές μας στέρησαν την παρουσία ενός ανθρώπου, που σίγουρα είχε πολλά να προσφέρει στον τόπο που γεννήθηκε και αγάπησε με ιδιαίτερο πάθος.

Η αγάπη του αυτή ήταν και η αιτία που ασχολήθηκε με τα κοινά. **Ιδιαίτερα δραστήριος, προσπάθησε στα δυο σχεδόν χρόνια που θρυσκόταν στη θέση του προέδρου για το καλύτερο του χωριού μας.** Προσωπικά, συμμετείχα στο συνδυασμό, γιατί πίστεψα στον ίδιο, και στην αγάπη που είχε για το χωριό. Ηλικιακά είχαμε μεγάλη διαφορά, αλλά ο τρόπος που αντιμετώπιζε τους νέους, μας έκανε όλους μας να επιδιώκουμε την παρέα του. Θα μας μείνουν αξέχαστες οι στιγμές που περάσαμε μαζί.

Με το γιο του έχουμε την ίδια ηλικία. Θα ήθελα να ευχηθώ στον ίδιο, στην μητέρα του και την αδελφή του που ζει στην Αμερική, ο Θεός να τους δίνει δύναμη να αντέξουν τις δύσκολες στιγμές που περνάνε τώρα. Να είναι σίγουροι ότι θα τον θυμόμαστε για πάντα.

Ο Λάμπρος Κατσούδας ενδιαφερόταν για το χωριό του, όπως και για τα γειτονικά χωριά. Είχε σχέδια που δυστυχώς δεν πρόλαβε να πραγματοποιήσει. Εμείς που συνεχίζουμε θα προσπαθήσουμε για το καλύτερο.

Κλείνοντας, να πω ότι αυτό που χαρακτήριζε τον Λάμπρο Κατσούδα ήταν ότι **συγχωρούσε εύκολα ακόμα και τους χωριανούς που θυμάμαι ότι τον πίκραναν.** Όταν ανέλαβε τα καθήκοντά του τους συγχώρεσε και έκανε και παρέα μαζί τους όπως θα έκανε ένας σωστός και ακέραιος άνθρωπος. **Ήταν ένας άνθρωπος που ένωνε και σε καμιά περίπτωση δεν ήθελε τη διχόνοια.**

Αιωνία σου η μνήμη καλέ μου φίλε και συνεργάτη. Τσιουγκρής Σεραφείμ (Σέμης)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στην εκδήλωση του Συλλόγου στις 14-1-08 στην Αθήνα προσφέρθηκαν αρκετά δώρα που δεν κληρώθηκαν. Από αυτά ξεχωρίσαμε **μία τηλεόραση**, προσφορά του κ. **Πραματιώτη Κων/νου** και τα **3 κιβώτια μπύρες** από το κατάστημα **ΑΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΕΒΕ**, μερίμνη του τομεάρχη Στερεάς Ελλάδας κ. **Μαγκλάρα Πέτρου**. Θα κληρωθούν στην καλοκαιρινή μας εκδήλωση στις **16-8-2008**. Τους ευχαριστούμε θερμά όλους.

Παιχνίδια που παίζαμε στο χωριό

Γράφει ο **Γιάννης Α. Παπαδόπουλος**

Πέρυσι που επισκέφτηκα το χωριό μας, ύστερα από έξι χρόνια, είδα, άκουσα και παρακολούθησα κάτι που μ' άρεσε πάρα πολύ. Πρώτα άκουσα χαρούμενες φωνές να έρχονται από το προαύλιο της Αγίας Παρασκευής, το «Κουλούρι» της νεανικής μου ζωής στο Παπαρούσι. Αυτό δεν το είχα ακούσει τα τελευταία λιγοστά καλοκαίρια που επισκέφτηκα το χωριό μας. Μου επανέφερε ωραίες παιδικές αναμνήσεις. Τότε δεν υπήρχαν ηλεκτρονικά παιχνίδια, ούτε κασέττες, ή CD's για μουσική. Έπρεπε να βρούμε τρόπους να διασκεδάσουμε. Η φαντασία και η προσποίηση ήταν η διέξοδος της νεανικής μας ενέργειας. Παρακάτω αναφέρω μερικά από τα παιχνίδια που παίζαμε τότε:

Περνά-περνά η μέλισσα Το κουτσό
Κυνηγτό Πεντόβολα
Κρυφό Σιμάδες
Πετάει-πετάει Πατώ
Μακρού γαϊδούρα Σκλαβάκια
Σκατούλια Βόλια
Τσιλίκα-τσιμάκα Στεφάνι
Σκαμνάκια Γουρούνα
Πολλά από τα παιχνίδια που παίζονταν τότε έχουν αρχαίες ρίζες, λόγω χάριν η γουρούνα. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες τα έμαθαν στους γονείς μας και αυτοί με τη σειρά τους τα έδιδαν σ' εμάς. Δεν χρειάζο-

νταν πολλά εξαρτήματα, ούτε πολύπλοκους χειρισμούς και ηλεκτρονικά κεντρύδες. Με λίγα ξύλα, λίγες πέτρες, λίγο σπάγκο, μια κιμωλία, μια μπάλα και πολύ-πολύ φαντασία και άφθονη αγάπη.

Παίζονταν στις αυλές των πατρικών σπιτιών, στους ήσυχους δρόμους της γειτονιάς χωρίς αυτοκίνητα και φασαρίες.

Τα παραδοσιακά Ελληνικά Παιχνίδια είναι κομμάτι της παιδείας μας (κουλτούρας). Πρέπει να συντηρηθούν. Είναι υποχρέωση του κάθε Έλληνα να τα διδάξει στα παιδιά του. Ανάθρεψαν γενεές και γενεές της φυλής μας. Δεν απαιτούν πολλά πράγματα. Μια κοντινή πλατεία, μια παιδική χαρά, το προαύλιο της εκκλησίας στο χωριό το καλοκαίρι. Το παιχνίδι είναι ένα μέσον που γονείς και παιδιά μπορούν να παίξουν ομαδικώς. **Είναι ένας τρόπος να συνδεθούν, να συνεργαστούν γονείς και παιδιά με αγάπη και αρμονία.** Τέτοιες ευχάριστες συναναστροφές αγάπης θα τις θυμούνται όλη τους τη ζωή.

Χρειάζεται μια δοκιμή. Καλή διασκέδαση!.....

Γλωσσάριο

Αλάργα = μακριά
Γουρνοτσάρουχα = παπούτσια από δέρμα-τομάρι γουρουνιού
Αγκωνάρι = μεγάλη πέτρα πελεκητή
Γάστρα = αλουμινένιο κάλυμμα στρογγυλού σχήματος με χερούλι, που σκέπαζαν τα ταψιά, τα έβαζαν στον πέτρινο φούρνο ή στην πυροστιά στο τζάκι και σκέπαζαν τη γάστρα με κάρβουνο.
Σαρώνω = σκουπίζω
Τέντζερης = μεγάλη χάλκινη κατσαρόλα (η) **σπούρνη** = θράκα, κάρβουνα αναμμένα εψές=χθες βράδυ
Κουλούρι = ο χώρος γύρω απ' την Αγία Παρασκευή
κακάθια = μπακιρένια κατσαρόλια
κατσούρια = δερμάτινα ασκία από δέρμα μικρού ζώου που μέσα έβαζαν το βούτυρο
τουλούμια = δερμάτινα ασκία για τυρί και κλωτσοτύρι
δοντάγρα = τανάλια ειδική για βγάλσιμο δοντιών τα παλιά χρόνια
ταμαχιάρα = δυνατή γυναίκα που δούλευε σκληρά
κουρνιαχτό = σκόνη
κιoteύω = φοβάμαι, σκέφτομαι κάτι και κάνω πίσω

γκιγούμι = μεταλικό-πάφλινο δοχείο με κωνικό σκέπασμα για μεταφορά νερού
κουρίτα = σκάφη ξύλινη
γίωμα = μεσημέρι
μαχαλάς = γειτονιά, συνοικία (τούρκικη λέξη)
σεντούκι = μπαούλο
χλιάρ' = κουτάλι
πλαλώ = τρέχω
χειράμι (χράμι) = κουβέρτα- μάλλινο σκέπασμα κρεβατιού με κρόσια
σαζάνι = χάλκινο μπωλ
αγορικό = καταλαβαίνω
ζαγάρι = κυνηγετικό σκυλί, μεταφορικά το ζόρικο παιδί
μπατζέτρι = νερό που έβαζαν μέσα κάποιο υλικό αβασκανίας. Δεμένο σ' ένα σχοινάκι το βούταγαν μέσα, έλεγαν κάποια λόγια και μετά το έβαζαν σ' ένα τσουκάλι με νερό και το φύλαγαν στο σπίτι για να ξεματιάσουν ανθρώπους και ζώα.

Ευχαριστώ πολύ τους **Παπούλια Σεραφείμ** και **Βασιλική, Ντανά Μαρία και Αγγελική** και τη γιαγιά μου **Ντανά Ειρήνη** για τις πληροφορίες που μου έδωσαν.

Πλέσσας Α. Γιώργος

Συνδρομές - Εισφορές

Τσατσαρώνη-Μανδραγώνη Ελισάβετ ....10€
Δημοπούλου Βασιλική .....10€
Αναστάσης Κλεομένης .....40€
Νταή Ειρήνη.....20€
Γιαννοπούλου Ελένη .....20€
Τσώνης Ηλίας (Ευρυτανικά Νέα) .....10€
Ντανάς Ευάγγελος .....100\$
Αντωνόπουλος Ιωάννης .....40€
Νικολακόπουλος Γιώργος .....500\$
Κατεργάρης Γιώργος .....1500\$
Κατεργάρη Γιαννούλα .....500\$
Καραγκούνης Νικόλαος .....300\$
Παπαζέκος Νικόλαος & Λαμπρινή .....650€
Χάραρη Γεωργία .....50€
Καρύδας Κων/νος .....20€
Τσιουγκρής Ιωάννης και Σεραφείμ .....20€

Μανδραγώνης Δ. Γιώργος .....100\$
Γρατσιούνης Γιάννης.....10€
Βλάχος Χρήστος .....10€
Βλάχος Σωτήρης .....10€
Τσιαμπάσης Γιάννης .....10€
Μανδραγώνης Δημήτρης .....40€
Ντανάς Αθανάσιος .....20€
Ντανάς Ν. Κων/νος .....10€
Ντανά Αθανασία .....10€
Ντανάς Γιώργος-Χριστίνα .....20€
Αντωνίου Χρήστος-Γιώργος-Σταματία - Μαρία .....40€
Παπαδόπουλος Βαγγέλης.....10€
Πλέσσας Κων/νος .....10€
Μανδραγώνης Δημοσθένης .....10€
Η συνέχεια στο επόμενο φύλλο

“Λαός που ξεχνά την ιστορία του είναι καταδικασμένος να την ξαναζήσει από την δυσάρεστη πλευρά της” Φιλόσοφος Σανταγιάνα

Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Τον Μάρτιο που πέρασε τα τουρκικά πρακτορεία ειδήσεων ανακοίνωσαν ότι **θρέθηκε ομαδικός τάφος στο χωριό Γιαζισιλά της Σαμψούντας**. Μετά την αρχική ανακοίνωση το θέμα καλύφθηκε, γιατί έφερνε στην επιφάνεια το γενοκτονικό σχέδιο των κεμαλιστών Τούρκων κατά των Ποντίων κατά την περίοδο 1914 μέχρι το 1922 με την βοήθεια των Γερμανών και τη ανεκδίκητη αδιαφορία των άλλων λαών, η επιτυχία του οποίου απετέλεσε τη βάση εφαρμογής της εξόντωσης των Εβραίων από τον Χίτλερ λίγα χρόνια αργότερα. Για τις ομαδικές εκτελέσεις που συνέθεσαν τη γενοκτονία των Ποντίων οι Τούρκοι επιμένουν μέχρι σήμερα να μιλούν αορίστως για εκατέρωθεν ακρότητες που συμβαίνουν σε κάθε πόλεμο. **Απέδωσαν τις σφαγές αυτές όταν ήταν πλήρως τεκμηριωμένες, σε ατάκτους και τσέτες**. Σήμερα ο ποντιακός ελληνισμός, πορευόμενος στα χνάρια του αρμενικού προηγούμε-

στη συλλογική εθνική μνήμη μας ως «Ποντιακή Γενοκτονία» και τιμάται στις 19 Μαΐου.

Ο Πόντος εκτείνεται σε 71.000 τ.χιλ. το ήμισυ δηλ. του σημερινού ελλ. Κράτους. Με εξαίρεση τις παραλιακές του ζώνες ο Πόντος γενικά είναι μια ορεινή περιοχή με κοιλάδες και μικρά οροπέδια. Προσφερόταν για την ανάπτυξη ένοπλου αγώνα και τη σύσταση και δράση ενόπλων αντάρτικων ομάδων. Παρουσίαζε όμως δύο καίρια αρνητικά σημεία σε συνάρτηση με τις ελληνικές επιδιώξεις και την πραγμάτωση της «Μεγάλης Ιδέας». **Ο Πόντος βρισκόταν εξαιρετικά μακριά από το ελεύθερο ελληνικό κράτος και ήταν απομονωμένος**. Επιπλέον, επρόκειτο για ένα είδος περικλειστής περιοχής, καθώς βόρεια ήταν η Μαύρη Θάλασσα ενώ νότια υπήρχαν ελάχιστες διόδους προς την ενδοχώρα της Ανατολίας. Αυτό περιόριζε κατά πολύ τις δυνατότητες στρατιωτικής ενίσχυσης από την Ελλάδα, ο στρατός της οποίας εξάλλου θα έδινε τη μάχη στην πλησιέστερη προς αυτό Ιωνία. **Η μορφολογία του Πόντου, τέλος, ενώ ευνο-**

να αποδεχθούν την απώλεια όλων των βαλκανικών εδαφών που κατείχαν. Οι βαλκανικοί στρατοί ευρίσκονταν πλέον σε απόσταση βολής από την Κων/λη και οι Τούρκοι ηγέτες διαισθάνονταν ότι θα απειλείτο πλέον αυτό που οι ίδιοι θεωρούσαν ως «καρδιά» της φυλής τους η Μ. Ασία. **Ο Ελληνισμός του Πόντου και της Ιωνίας έπρεπε πάση θυσία να εξαφανισθεί**. Από το 1914 άρχισαν οι πρώτες σφαγές. Αργότερα η δυναμική ελληνική διεκδίκηση της Ιωνίας, με την αποστολή Ελλ. Στρατού στη Σμύρνη το Μάιο του 1919 προσέδωσε στην σκληρή ελληνοτουρκική αναμέτρηση χαρακτήρα αγώνα ζωής ή θανάτου. Ενώ ο Ελληνικός Στρατός προήλαυε προς την Ανατολή, ο Κεμάλ Ατατούρκ ενέτεινε τις διώξεις και τις σφαγές σε βάρος του ποντιακού λαού ως αντίποινα. **Η γενίκευση της εξόντωσης των Ποντίων προσέλαβε τη μορφή κανονικής γενοκτονίας μεθοδικά και οργανωμένα**.

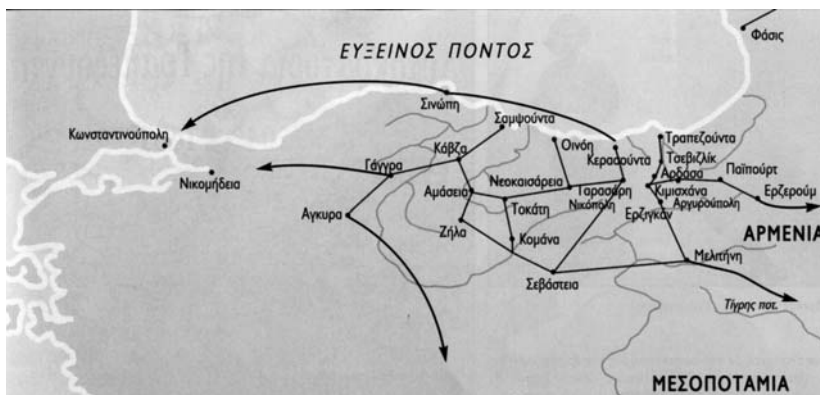
Ο ποντιακός ελληνισμός δεν δέχθηκε μοιρολατρικά τον αφανισμό του. **Χιλιάδες άνδρες κατέφυγαν στα βουνά, δημιούργησαν ένοπλα αντάρτικα σώματα και πολέμησαν τον κεμαλικό στρατό και τους Τούρκους ατάκτους**. Στον αγώνα αυτό οι αντάρτες πολέμησαν με θάρρος έχοντας όλες τις παραμέτρους εναντίον τους την απόσταση από την Ελλάδα, αλλά και την απουσία βοήθειας από τον Ελληνικό Στρατό που μάχονταν

Πόντιος αντάρτης στο Τοπ-Τσαμ

Σουλιώτες. Η ιδιοσυγκρασία τους οδηγούσε σε ροπή προς το πόλεμο, σε αντίθεση με τον κοσμοπολιτισμό των Σμυρναίων ή των Κωνσταντινουπολιτών.

Ενώ η γενοκτονία του ποντιακού Ελληνισμού βρισκόταν σε εξέλιξη, ως φυσικό επακόλουθο **χιλιάδες άμαχοι κατέφυγαν στα όρη αναζητώντας τη προστασία των ένοπλων σωμάτων**. Στην εκτεταμένη οροσειρά του Τοπ Τσαμ, στη δυτική πλευρά του Πόντου, συνέρεαν καθ' όλο το 1919 μεγάλοι αριθμοί προσφύγων. Η

νου, αγωνίζεται και εν μέρει επιτυγχάνει αναγνώσεις της γενοκτονίας την οποία υπέστη, σε διάφορα σημεία της υδρογείου. Αντίθετα η Τουρκία εξακολουθεί να αρνείται οποιαδήποτε ευθύνη για τα εγκλήματά της.

Η περιοχή που είναι γνωστή ως Πόντος καλύπτει μια ευρεία έκταση της Μ. Ασίας. Συγκεκριμένα, εκτείνεται στο παραλιακό τμήμα της βορειο-ανατολικής Μ. Ασίας, καθώς και στην ορεινή ενδοχώρα της ζώνης αυτής. Η ελληνική παρουσία στην περιοχή χάνεται στους μύθους των Αργοναυτών και της αρχαϊκής περιόδου. **Αν και το πλέον απομονωμένο τμήμα του Ελληνισμού, οι Πόντιοι διατήρησαν επί 3 σχεδόν χιλιετίες αναλλοίωτα τα χαρακτηριστικά της εθνικής τους ταυτότητας έως τη μεγάλη εξόρμηση του Έθνους, το 1912 προς την αποκατάσταση και την εθνική ολοκλήρωση**. Στην περίοδο της Μικρασιατικής Εκστρατείας λίγο πριν το ξεριζωμό, ο συνολικός πληθυσμός ανερχόταν σε 2.100.000 κατοίκους, από τους οποίους 700.000 τουλάχιστον ήταν Έλληνες Ορθόδοξοι. Χιλιάδες άλλοι ήταν εξισλαμισμένοι Έλληνες, άλλοι με σαφή και άλλοι με ελάχιστη επίγνωση της εθνικής τους ταυτότητας. Το γεγονός ότι το ήμισυ του ελληνικού πληθυσμού εξοντώθηκε καταδεικνύει το μέγεθος της εθνικής τραγωδίας, η οποία καθιερώθηκε

ούσε την αντάρτικη δράση, δυσκόλευε τον απεγκλωβισμό και τη διαφυγή των ενόπλων σωμάτων και του άμαχου πληθυσμού που καταδίωκαν οι Τούρκοι. Όπως ακριβώς και έγινε.

Οι μεγάλες πολιτείες του Πόντου όλες τους σχεδόν οικοδομημένες στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας, ήταν φορείς της Ελλ. Ιδέας και του πολιτισμού από την αρχαιότητα. Στυλοβάτης του ποντιακού Ελληνισμού σε όλη τη μακρά του πορεία μέχρι τη γενοκτονία και τον ξεριζωμό ήταν η Ορθόδοξη Εκκλησία. Όπως και στις άλλες υπόδουλες περιοχές του Ελληνισμού, η Εκκλησία κρατούσε τα σκήπτρα στην κοινοτική οργάνωση και εκπαίδευση. Υπήρχε δηλαδή ένα ατόφιο κομμάτι Ελληνισμού με πλήρη ακμή, με πνευματική και εκπαιδευτική άνθηση καθώς και ισχυρή οικονομική παρουσία κατά μήκος των ακτών της Μ. Θάλασσας. **Παρότι ο ελληνικός πληθυσμός περιβαλλόταν από τούρκικους και τουρκόφωνους πληθυσμούς διατηρούσε το συμπαγές της παρουσίας του και περίμενε τη δική του σειρά για εθνική δικαίωση**.

Οι μεγάλες επιτυχίες του Ελληνικού Στρατού στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-13 σήμαναν συναγερμό στα ηγετικά κλιμάκια των αλτρωτών Ποντίων. **Ταυτόχρονα εξαγρίωσαν τους Τούρκους, που έπρεπε**

Στα τάγματα εργασίας είχαν σκοπό τον αργό θάνατο των Ελλήνων της Ιωνίας και του Πόντου. Μέσα από μακρές βασανιστικές πορείες εκατοντάδων χιλιομέτρων οι άτυχοι Πόντιοι οδηγούντο στα βάθη της Ανατολίας. Εκεί υποχρεώνονταν σε καταναγκαστικά έργα, συνήθως σπάζοντας πέτρες για υποτιθέμενα έργα οδοποιίας. **Εργάζονταν σαν σκλάβοι επί 18 ώρες καθημερινώς**. Διανυκτέρευαν σε πρόχειρες καλύβες και κοιμούνταν σε υγρό δάπεδο.

στη Δυτ. Μικρά Ασία, την έλλειψη οπλισμού και στρατιωτικών ενισχύσεων, ενώ πάλευαν να σώσουν εκατοντάδες χιλιάδες αμάχους, γυναίκες και παιδιά που είχαν καταφύγει στα όρη για να γλιτώσουν από το τουρκικό μαχαίρι.

Πρέπει να επισημανθεί εδώ ότι οι Έλληνες του Πόντου, σε αντίθεση με τους άλλους Έλληνες της Μικράς Ασίας, ήταν λαός πολεμικός, διατηρούσαν δε αρχέγονα στοιχεία ηρωϊκής ηθικής, όπως και οι Κρητικοί ή οι

περιοχή, απόμακρη και δυσπρόσιτη, ήταν η καλύτερα προστατευόμενη σε ολόκληρο τον Πόντο. **Τα βουνά του Τοπ Τσαμ** συγκροτούσαν μια περιοχή κατάφυτη από πεύκα και έλατα και γεμάτη σπήλαια, χαράδρες και δύσβατα μονοπάτια, μια εκτεταμένη περιοχή για ανορθόδοξο πόλεμο.

Σε κατάλληλο σημείο στήθηκε ο πρώτος καταυλισμός μέχρι το τέλος Απριλίου. Εκεί εγκαταστάθηκαν οι

Συνέχεια στην 7η σελ.

“Λαός που ξεχνά την ιστορία του είναι καταδικασμένος να την ξαναζήσει από την δυσάρεστη πλευρά της” Φιλόσοφος Σανταγιάνα

Συνέχεια απ' την 6η σελ.

οπληρχηγοί και οι αντάρτες, ενώ ακολούθησαν οι οικογένειές τους. Οι σκηνές διαστάσεων 7Χ7μ, προσέφεραν μια υποτυπώδη προστασία από το χιόνι και το κρύο. Οι σκηνές αυτές επενδύθηκαν με δέρματα ζώων. Τις πρώτες, δύσκολες ημέρες οι αντάρτες έλιωναν το χιόνι για να εξασφαλίσουν νερό.

Στις 22 Αυγ. ανακηρύχθηκε επίσημα η «Ελληνική Συμπολιτεία» ως ανεξάρτητο κράτος στον Πόντο και λειτούργησε για τρία χρόνια ως την καταστροφή. Αν και υπό αντίξοες συνθήκες, οι καπετάνιοι δημιούργησαν ένα πρόπλασμα κράτους, οραματιζόμενοι ένα ελεύθερο μέλλον. Εάν προσμετρηθεί ότι επιτεύχθηκε πλήρης επάρκεια σε αγαθά όπως τρόφιμα, με περισσότερους από 10.000 ενόπλους και αμάχους να οργανώνουν μια πρότυπη κοινωνία από το μηδέν, σε υψόμετρο 3.000 και πλέον μέτρων, δεν θα ήταν υπερβολή το όλο εγχείρημα να χαρακτηριστεί θαύμα. Αρκεί να αναφερθεί ότι στους πρώτους, δύσκολους μήνες, κατά τους οποίους η οργάνωση ήταν στα

πως το ζήτημα είχε προεκτάσεις και απαιτείτο έγκριση από την κυβέρνηση της Αθήνας. Μια μεγάλη ευκαιρία που θα έδινε προοπτικές στην τιτάνια ελληνοτουρκική σύγκρουση στη Μικρά Ασία υπέρ των ελληνικών όπλων χάθηκε.

Μετά την αποχώρηση του Ελληνικού Στρατού από τη Μικρά Ασία η κατάσταση δεν ευνοούσε συνέχιση του αντάρτικου. Με τις μαζικές εκτελέσεις και τις λευκές πορείες θανάτου ουσιαστικά ελληνικός πληθυσμός δεν υπήρχε πλέον στον Πόντο. Για όσους είχαν επιζήσει, είχε ήδη αποφασιστεί η απομάκρυνσή τους, αφού είχε υπογραφεί η ελληνοτουρκική συμφωνία για ανταλλαγή πληθυσμών. Πρέπει να σημειωθεί ότι πολλοί καπετάνιοι, στο άκουσμα της συμφωνίας εκείνης αντέδρασαν με σφοδρότητα. Ο Πόντος ήταν η πατρίδα τους για 30 και πλέον αιώνες και δεν συζητούσαν καν μετάβασή τους στη μητροπολιτική Ελλάδα. Παρά την ήττα του Ελληνικού Στρατού και την εκκένωση της Μικράς Ασίας, πολλοί οπλαρχηγοί δήλωσαν αποφασισμένοι να συνεχίσουν τον ένο-

Η απόγνωση ζωγραφισμένη στα πρόσωπα των Μικρασιατών προσφύγων.

“Ένας ιδιαίτερα προσφιλής τρόπος εξόντωσης των Ελλήνων, ήταν να τους συγκεντρώνουν στην πλατεία του χωριού και έπειτα να τους κλείνουν στην εκκλησία. Αφού σφράγιζαν τις εξόδους και πυροβολούσαν όποιον κατάφερε να εξέλθει οι Τούρκοι έβαζαν φωτιά δίχως να λυπούνται ούτε τα θρέφη. Για τους προκρίτους και τους ιερείς το τέλος ήταν κατόπιν “ειδικής μεταχείρισης”.

Αβοήθητοι όσοι δεν πρόλαβαν να ανέβουν στα όρη και να προστατευτούν εκεί από τους Πόντιους αντάρτες άρχισαν τις πορείες που ονομάστηκαν «λευκός θάνατος». Ηλικιωμένοι, γυναίκες με νήπια ή μωρά αναγκάζονταν να περπατούν μερόνυχτα στο κρύο με τους Τούρκους στρατιώτες να πυροβολούν άμεσα όσους έπεφταν εξαντλημένοι στη γη, αδυνατώντας να ακολουθήσουν.

σπάργανα, περισσότεροι από 170 άμαχοι απεβίωσαν, κυρίως από το δριμύ ψύχος και ειδικότερα από πνευμονία. Ταυτόχρονα όμως, στα τρία χρόνια που λειτούργησε ως ελεύθερη περιοχή το Τοπ Τσαμ, 1.700 γεννήσεις σημειώθηκαν εκεί και μια νέα γενεά ερχόταν στη ζωή.

Οι αντάρτες αυτοί κατάφεραν συνάντηση με τον στρατηγό Παπούλια και προσέφεραν για την ενίσχυση του Ελληνικού Στρατού 3.960 χρυσές λίρες, που συγκεντρώθηκε με έρανο από τους Πόντιους του Τοπ Τσαμ, όπου ζούσαν ως πρόσφυγες με στερήσεις. Ζήτησαν μόνο ενίσχυση με τυφέκια και πολεμοφόδια και τη στήριξη του Ελληνικού Στρατού για λίγες ημέρες με ένα σύνταγμα πεζικού και -ει δυνατόν- με μικρή δύναμη ιππικού. Ο αρχιστράτηγος Παπούλιας, αγκυλωμένος σε γραφειοκρατικά στερεότυπα, αποκρίθηκε

πλο αγώνα μέχρι τέλους. Μόνο μετά από πιέσεις της ελληνικής κυβέρνησης και υπό το βάρος της ευθύνης των χιλιάδων αμάχων τους οποίους προστάτευαν δέχθηκαν οι καπετάνιοι του Πόντου να καταθέσουν τα όπλα και να συζητήσουν για τις διαδικασίες μετάβασης στην Ελλάδα.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Παρά τις θυσίες, οι επιδιώξεις του ποντιακού Ελληνισμού για εθνική αποκατάσταση θάφτηκαν στις στάκτες της Μικρασιατικής Καταστροφής. Η δικαίωση ήταν θέμα ευρύτερων συσχετισμών, πέρα και πάνω από τις δυνάμεις των ηρωικών μαχητών της ποντιακής γης. Καθίσταται αντιληπτό ότι νικηφόρος έκβαση του ποντιακού αντάρτικου περνούσε μέσα από συνολική νίκη του Ελληνικού

Στρατού στην τιτανομαχία της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Μόνο αν ο Τουρκικός Στρατός συντριβόταν και ο Κεμάλ Ατατούρκ εξαφανιζόταν από το προσκήνιο, ο ποντιακός Ελληνισμός θα μπορούσε να διεκδικήσει ένα ελληνικό μέλλον. Από την ώρα που το «όνειρο» θάφτηκε στα ερείπια της Σμύρνης και ο Ελληνικός Στρατός αποχώρησε, το ποντιακό αντάρτικο απέκτησε ημερομηνία λήξης. Δίχως καμιά συμπαράσταση και ενώ η Ελλάδα βρισκόταν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, θα ήταν εκτός πραγματικότητας να συνεχίσουν επ' άπειρον να μάχονται οι Πόντιοι αντάρτες κατά των Τούρκων.

Συμπερασματικά, αν αναζητούσε κάποιος τους λόγους για τους οποίους τελικά η αντίσταση των Ποντίων έσβησε, θα έβρισκε αρκετά αίτια. Ένα απ' αυτά, αν και όχι πρωτεύουσας σημασίας, ήταν η απουσία ενιαίας διοίκησης και συντονισμού μεταξύ των ένοπλων σωμάτων και των ίδιων των οπλαρχηγών. Δεν αναδείχθηκε μέσα από τις μάχες η μεγάλη ηγετική μορφή που θα συντόνιζε αρχηγικά τον αγώνα σε πανγονιτικό επίπεδο. Αντίθετα, πρωταγωνίστησαν 10 ή 12 εν πολλοίς ισάξιοι μεταξύ τους καπετάνιοι, η απουσία όμως του ηγέτη κατέστη στην πορεία εμφανής.

Δεύτερο αίτιο αποδείχθηκε η μεγάλη έλλειψη κατάλληλου οπλισμού και τροφίμων. Οι αντάρτες μάχονταν κατά βάση με πεπαλαιωμένα τυφέκια. Συχνά μάλιστα βρέθηκαν να μάχονται κατά ολόκληρων συνταγμάτων του κεμαλικού στρατού, ο οποίος διέθετε μεγάλο αριθμό βαρέος οπλισμού.

Ένα άλλο αίτιο ήταν η δυσκολία κινήσεων των σωμάτων. Δεν διέθεταν την ευκινησία των μακεδονομάχων, οι οποίοι στηρίζονταν στους χωρικούς και διέθεταν οργανωμένα δίκτυα συνδέσεων και επιμελητείας. Στον Πόντο, τα ένοπλα σώματα από ένα χρονικό σημείο και εξής, δεν είχαν στηρίγματα στα χωριά, γιατί πο-

λύ απλά οι Τούρκοι τα εξαφάνισαν από τον χάρτη. Πολύ συχνά επίσης, οι αντάρτικες ομάδες ακολουθούντο από απροστάτευτα γυναικόπαιδα. Αυτό κατ' ανάγκη μείωνε απελπιστικά την ευελιξία των ανδρών, των οποίων η φιλοτιμία δεν επέτρεπε να αφήσουν τους αμάχους στο έλεος των διωκτών τους.

Τέταρτο σημαντικό αίτιο στάθηκε η αδιαφορία του ελληνικού κράτους, παρά τις αλληπάλληλες και απεγνωσμένες εκκλήσεις των Ποντίων για βοήθεια. Είναι ενδεικτικά όσα επ' αυτού με πικρία καταμαρτύρησε στα απομνημονεύματά του ο οπλαρχηγός Μιλτιάδης Αναστασιάδης: «Η ελληνική πολιτική και στρατιωτική ηγεσία, στις δύσκολες εκείνες ώρες, επέδειξε εγκληματική αναποφασιστικότητα. Για χρόνια με έπνιγε αυτή η

Η μεγαλοσύνη στα έθνη δεν μετριέται με το στρέμμα με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με αίμα.

διαπίστωση, αλλά σιωπούσα από πατριωτική υπερηφάνεια. Τα βλέμματα και οι ψυχές των ηρωικών αγωνιστών του Πόντου ήταν στραμμένα στην Ελλάδα. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, προσπαθώντας όντως να αποσπάσει από τους Συμμάχους ευνοϊκές λύσεις, συνιστούσε στους Πόντιους νομιμοφροσύνη στον Σουλτάνο. Εμείς όμως γνωρίζαμε τι μας περίμενε. Οργανωθήκαμε, αμυνθήκαμε, δώσαμε σκληρά μαθήματα στους Τούρκους. Ο προελαύνων Ελληνικός Στρατός έφθασε σε απόσταση πέντε ημερών πορείας από το Τοπ Τσαμ. Γιατί δε ενωθήκαμε, πριν ακόμη δυναμώσει ο Κεμάλ; Από νικητές, φύγαμε πρόσφυγες, ως νικημένοι».

Πηγή: Μονογραφίες του περιοδικού Στρατιωτική Ιστορία

Πυροσβεστική διάταξη υπ' αριθ. 4 (ΦΕΚ 724/Β/22-12-1987)

Ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος έχοντας ως σκοπό την αποτροπή του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς σε οικόπεδα και λοιπούς ακάλυπτους χώρους που βρίσκονται μέσα ή κοντά σε κατοικημένες περιοχές και αφού λάβαμε υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 616/1977 «περί εκδόσεως Πυροσβεστικών Διατάξεων» καθορίζουμε:

Άρθρο 1

1. Οι ιδιοκτήτες ή με οποιοδήποτε τρόπο εκμεταλλευτές οικοπέδων και λοιπών ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται μέσα σε κατοικημένες περιοχές ή κοντά σ' αυτές και μέχρι απόστασης εκατό (100) μέτρων, **υποχρεούνται στην αποψίλωση αυτών από τα ξηρά χόρτα και στην απομάκρυνση τυχόν άλλων εύφλεκτων υλικών που βρίσκονται μέσα σ' αυτά, προς αποτροπή του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς.** Την ίδια υποχρέωση έχουν το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Νομικά Πρόσωπα, Οργανισμοί κ.λ.π., εφόσον είναι κάτοχοι τέτοιων χώρων.

2. Στους χώρους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο **απαγορεύεται το άναμμα φωτιάς** κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Μαΐου μέχρι 31ης Οκτωβρίου κάθε έτους.

Άρθρο 2

1. Οι παραβάτες της διάταξης αυτής **διώκονται και τιμωρούνται** σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον με άλλη διάταξη δεν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή.

2. Η εκτέλεση της διάταξης αυτής **ανατίθεται στα αρμόδια Πυροσβεστικά όργανα**, η δε ισχύς της αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 26 Νοεμβρίου 1987

Ο Αρχηγός Βασίλειος Αλάμαρας

Άρθρο 433 Ποινικού Κώδικα

Παράβαση διατάξεων για την προφύλαξη από τη φωτιά.

Με κράτηση μέχρι τριών μηνών ή με πρόστιμο τιμωρείται αν άλλη διάταξη δεν επιβάλλει βαρύτερη ποινή, όποιος: α) κάνει απερίσκεπτη και αμελή χρήση της φωτιάς ή των μέσων φωτισμού, κατά τρόπο που να μπορεί να προκύψει από αυτήν θλάβη σε άνθρωπο ή σε ξένο πράγμα και β) παραβαίνει τις διατάξεις που εκδίδει η αρμόδια αρχή, και ιδίως η αστυνομική, για την αποτροπή του κινδύνου εμπρησμού.

Ανακοίνωση

Σας ανακοινώνουμε ότι με έκπληξη είδαμε την επιστροφή των εφημερίδων που έπρεπε να λάβουν οι χωριανοί μας **Αναστάσης Χριστόφορος, Αναστάσης Γιώργος - Δήμητρα** στην Αμερική και **Καρατζούνης Θανάσης** στην Αυστραλία. Μπορούμε όλοι να συμβάλουμε στην σωστή διακίνηση του ταχυδρομείου ενημερώνοντας το Σύλλογο για οποιαδήποτε αλλαγή διεύθυνσης ή μη λήψη της εφημερίδας μας. **Επίσης ενημερώνετε το Σύλλογο για τα τηλέφωνα σας και των συγγενών σας για έγκαιρη και γρήγορη ενημέρωση σε περίπτωση εκδηλώσεων.** Στις τόσο άνυδρες εποχές που ζούμε όπου η ξερή διδαχή έχει κουράσει, ο **γυρισμός στα πατροπαράδοτα αποτελεί την ουσιαστικότερη έκφραση της αυτοσυνειδησίας μας.** Με μεγάλη μας χαρά θα δημοσιεύσουμε τα κοινωνικά νέα που προκαλεί το αδιάκοπο κύλισμα του χρόνου καθώς και παρατηρήσεις για ότι γόνιμο και θετικό θέλετε να εκφραστεί ή να ανακοινωθεί σε όλους.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
3 etem s.a ΠΟΡΤΕΣ - ΠΑΡΑΘΥΡΑ

Σοφρώνης Κωνσταντός
ΠΟΤΑΜΟΥΛΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΤΗΛ: 26410 - 41237 - 41213
ΚΙΝ: 6977 - 615744

Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η απάντηση που έδωσε ο Σιάτλ αρχηγός μιας φυλής Ινδιάνων, προς τον Πρόεδρο της Αμερικής Φραγκλίνο Πηρς (1853-1857) όταν ο τελευταίος ζήτησε από τον Σιάτλ να πουλήσει στην κυβέρνηση τη γη του.

Την απάντηση αυτή έδωσε στη δημοσιότητα η αμερικανική κυβέρνηση το 1976 με την ευκαιρία του εορτασμού των διακοσίων χρόνων από τη Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας (4 Ιουνίου 1776). Το κείμενο μετέφρασε ο Ζήσιμος Λερεντζάτος (από την εφημερίδα του Madras, the Hindu της 29 Μαΐου 1976) και το δημοσίευσε στο Βήμα στις 16/1/1977.

Ο πολιτισμός των Ινδιάνων της Αμερικής έχει εξαφανιστεί σήμερα όπως είχε εξαφανιστεί παλαιότερα ο πολιτισμός των Μάγια και των Ίνκας.

Το μήνυμα του παλαιού Ερυθροδέρμου έχει να μας διδάξει πολλά για το σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον, που έδειχνε ο πολιτισμός του λαού του. Στις μέρες μας όλοι γνωρίζουμε τους κινδύνους που απειλούν τη ζωή μας από την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος.

Από αυτή την άποψη το κείμενο είναι προφητικό και επίκαιρο.

Ο μεγάλος αρχηγός στην Ουάσιγκτον μιλάει πως θέλει να αγοράσει τη γη μας. Ο μεγάλος αρχηγός μιλάει ακόμα λόγια φιλικά και καλοθέλητα. Καλοσύνη του, γιατί ξέρομε πως αυτός λίγο τη χρειάζεται αντίστοιχα τη φιλία μας. Την προσφορά του θα τη μελετήσουμε, γιατί ξέρομε πως, αν δεν το πράξουμε, μπορεί ο λευκός να προφτάσει με τα όπλα και να πάρει τη γη μας.

Πώς μπορείτε να αγοράσετε ή να πουλάτε τον ουρανό - τη ζέστα της γης; Για μας μοιάζει παράξενο. Η δροσιά του αγέρα ή το άφρισμα του νερού ωστόσο δε μας ανήκουν. Πώς μπορείτε να τα αγοράσετε από μας; Κάθε μέρος της γης αυτής είναι ιερό για το λαό μου. Κάθε αστραφτερή πευκοβελόνα, κάθε αμμουδιά στις ακρογιαλιές, κάθε θολούρα στο σκοτεινό δάσος, κάθε ξέφωτο και κάθε ζουζούνι που ζουζουνίζει είναι, στη μνήμη και στην πείρα του λαού μου, ιερό.

Ξέρομε πως ο λευκός, δεν καταλαβαίνει τους τρόπους μας. Τα μέρη της γης, το ένα με το άλλο, δεν κάνουν γι' αυτόν διαφορά, γιατί είναι ένας που φτάνει τη νύχτα και παίρνει από τη γη όλα όσα του χρειάζονται. Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός που πρέπει να τον καταχτήσει, και αφού τον καταχτήσει πηγαίνει παρακάτω.

Με το ταμάχι (απληστία, πλεονεξία) που έχει θα καταπιεί τη γη και θα αφήσει πίσω του μια έρημο. Η όψη που παρουσιάζουν οι πολιτείες σας, κάνει κακό στα μάτια του ερυθρόδερμου. Όμως αυτό μπορεί και να συμβαίνει επειδή ο ερυθρόδερμος είναι άγριος και δεν καταλαβαίνει.

Αν αποφασίσω και δεχτώ, θα βάλω έναν όρο. Τα ζώα της γης αυτής ο λευκός θα πρέπει να τα μεταχειριστεί σαν αδέρφια του. Τι είναι ο άνθρωπος δίχως τα ζώα; Αν όλα τα ζώα φύγουν από τη μέση, ο άνθρωπος θα πεθάνει από μεγάλη εσωτερική μοναξιά, γιατί όλα συμβαίνουν στα ζώα, τα ίδια συμβαίνουν στον άνθρωπο.

Ένα ξέρομε, που μπορεί μια μέρα ο λευκός να το ανακαλύψει: ο Θεός μας είναι ο ίδιος Θεός. Μπορεί να θαρρείτε πως Εκείνος είναι δικός σας, όπως ζητάτε να γίνει δική σας η γη μας. Αλλά δεν το δύναστε. Εκείνος είναι Θεός των ανθρώπων. Και το έλεός Του μοιρασμένο απaráλλατα σε ερυθρόδερμους και λευκούς. Αυτή η γη Του είναι ακριβή. Όποιος τη θλάφτει, καταφρονάει το Δημιουργό της. Θα περάσουν οι λευκοί - και μπορεί μάλιστα γρηγορότερα από άλλες φυλές. Όταν μαγαρίζεις συνέχεια το στρώμα σου, κάποια νύχτα θα πλαντάξεις από τις μαγαρισίες σου. Όταν όλα τα βουβάλια σφραχτούν, όταν όλα τα άγρια αλόγατα μερέψουν, όταν την ιερή γωνιά του δάσους τη γιομίσει το ανθρώπινο χνώτο και το θέαμα των φουντωμένων λόγγων το κηλιδώσουν τα σύρματα του τη-

λέγραφου με το βουητό τους, τότες πού να βρεις το ρουμάνι; Πού να βρεις τον αητό; Και τι σημαίνει να πεις "έχε γειά στο φαρί σου και στο κυνήγι; Σημαίνει το τέλος της ζωής και την αρχή του θανάτου.

Πουθενά δε βρίσκεται μια ήσυχη γωνιά μέσα στις πολιτείες του λευκού. Πουθενά δε βρίσκεται μια γωνιά να σταθείς να ακούσεις τα φύλλα στα δέντρα την άνοιξη ή το ψιθύρισμα που κάνουν τα ζουζούνια πεταρίζοντας. Όπως μπορεί, επειδή, καθώς είπα, είμαι άγριος και δεν καταλαβαίνω - μπορεί μοναχά για το λόγο αυτό ο σαματάς να ταραζει τα αυτιά μου. Μα τι μένει από τη ζωή, όταν ένας άνθρωπος δεν μπορεί να αφουγκραστεί τη γλυκιά φωνή που βγάζει το νυχτοπούλι ή τα συνακούματα των βατράχων ολόγυρα σε ένα βάλτο μέσα στη νύχτα;

Ο ερυθρόδερμος προτιμάει το απλόχο αγέρι λαγαρισμένο από την καταμεσήμερη βροχή ή μοσχοβολημένο με το πεύκο. Του ερυθρόδερμου του είναι ακριβός ο αγέρας, γιατί όλα τα πάντα μοιράζονται την ίδια πνοή - τα ζώα, τα δέντρα, οι άνθρωποι.

Ο λευκός δε φαίνεται να δίνει προσοχή στον αγέρα που ανασαίνει. Σαν ένας που χαροπολεμάει για μέρες πολλές, δεν οσμίζεται τίποτα.

Αν ξέραμε, μπορεί να καταλαβαίναμε - αν ξέραμε τα όνειρα του λευκού, τις ελπίδες που περιγράφει

στα παιδιά του τις μακριές χειμωνιάτικες νύχτες, τα οράματα που ανάφτει στο μυαλό τους, ώστε ανάλογα να δέονται για την αυριανή. Αλλά εμείς είμαστε άγριοι. Μας είναι κρυφά τα όνειρα του λευκού. Και επειδή μας είναι κρυφά, θα εξακολουθήσουμε το δρόμο μας. Αν τα συμφωνήσουμε μαζί, θα το πράξουμε, για να σιγουρέψουμε τις προστατευμένες περιοχές που μας τάξατε.

Εκεί θα ζήσουμε, μπορεί, τις μετρημένες μέρες μας καταπώς το θελήσουμε. Όταν ο στερνός ερυθρόδερμος λείψει από τη γη, και από τη μνήμη δεν απομείνει παρά ο ίσκιος από ένα σύννεφο που ταξιδεύει στο κάμπο, οι ακρογιαλιές αυτές και τα δάση θα φυλάγουν ακόμα το πνεύμα του λαού μου, αυτή τη γη την αγαπούν, όπως το βρέφος αγαπάει το χτύπο της μητρικής καρδιάς.

Αν σας την πουλήσουμε τη γη μας, αγαπήστε την, καθώς την αγαπήσαμε εμείς, φροντίστε την, καθώς τη φροντίσαμε εμείς, κρατήστε ζωντανή στο λογισμό σας την μνήμη της γης, όπως βρίσκεται τη στιγμή που την παίρνετε, και με όλη σας τη δύναμη, με όλη την τρανή μόρση σας, με όλη την καρδιά σας, διατηρήστε τη για τα τέκνα σας, και αγαπίστε τη, καθώς ο Θεός αγαπάει όλους μας.

Ένα ξέρομε - ο Θεός σας είναι ο ίδιος Θεός. Η γη Του είναι ακριβή. Ακόμα και ο λευκός δε γίνεται να απαλλαχτεί από την κοινή μοίρα.

